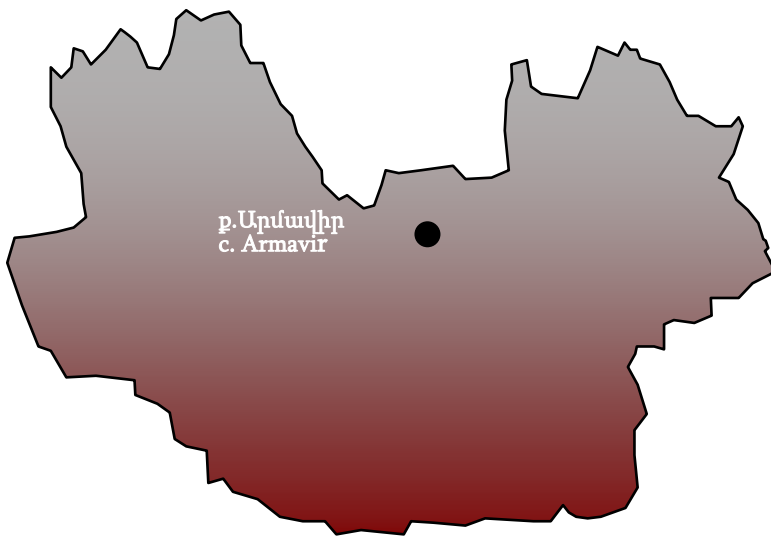

ՀՀ ԱՐՄԱՎԻՐԻ ՄԱՐԶ RA ARMAVIR MARZ

Մարզկենտրոնը՝ p. Արմավիր	Marz centre Armarvir town
Տարածաշրջանները՝ Արմավիր, Էջմիածին, Բաղրամյան	Territoires Armarvir, Echmiadzin, Baghramyan
Քաղաքները՝ Վաղարշապատ, Արմավիր, Մեծամոր	Towns Vagharshapat, Armarvir, Metsamor

Տարածքը Territory	1242 քառ. կմ sq. km
ՀՀ տարածքում մարզի տարածքի տեսակարար կշիռը Territory share of the marz in the territory of RA	4.2 %
Քաղաքային համայնքներ Urban communities	3
Գյուղական համայնքներ Rural communities	94
Քաղաքներ Towns	3
Գյուղեր Villages	95
Բնակչության թվաքանակը 2011թ. հունվարի 1-ի դրությամբ Population number as of January 1, 2011	285.8 հազ. մարդ ths. persons
<i>այդ թվում՝</i> <i>including:</i>	
քաղաքային urban	102.0 հազ. մարդ ths. persons
գյուղական rural	183.8 հազ. մարդ ths. persons
ՀՀ բնակչության ընդհանուր թվաքանակում մարզի բնակչության թվաքանակի տեսակարար կշիռը, 2010թ. Share of marz population size in RA population size, 2010	8.8 %
Քաղաքային բնակչության թվաքանակի տեսակարար կշիռը Share of urban population size	35.7 %
Գյուղատնտեսական նշանակության հողեր Agricultural land	79049 հա ha
այդ թվում՝ վարելահողեր including: arable land	39399 հա ha

ՀՀ Արմավիրի մարզը գտնվում է հանրապետության արևմտյան հատվածում:

Մարզը հյուսիսից սահմանակից է ՀՀ Արագածոտնի մարզին, արևելքից՝ մայրաքաղաքին, հարավ-արևելքից՝ ՀՀ Արարատի մարզին և արևմուտքից՝ պետական սահմանով, սահմանակից է Թուրքիային:

Մարզի տարածքով են անցնում հանրապետական նշանակություն ունեցող ավտոխճուղիներ՝ Երևան-Արմավիր, Երևան-Քարակերտ և Երևան-Գյումրի, ինչպես նաև Երևան-Թբիլիսի երկաթուղին:

ՀՀ Արմավիրի մարզը հանրապետությունում առանձնանում է իր զարգացած գյուղատնտեսությամբ և արդյունաբերությամբ: Մարզի աշխարհագրական դիրքը և բնակլիմայական պայմանները նպաստավոր են, ինչպես բուսաբուծության (բազմամյա տնկարկներ, բանջարեղեն), այնպես էլ անասնաբուծության զարգացման համար:

Անասնաբուծության բնագավառում հիմնականում զարգացած է խոշոր և մանր եղջերավոր անասնաբուծությունը, խոզաբուծությունը և թռչնաբուծությունը, իսկ բուսաբուծության մեջ՝ պտղաբուծությունը, խաղողագործությունը, բանջարաբուծությունը և բոստանաբուծությունը: Հիմնականում մշակվում են հացահատիկաընդեղենային և բանջարաբոստանային մշակաբույսեր:

Արդյունաբերությունը մասնագիտացած է էլեկտրաէներգիայի, սննդամթերքի, ըմպելիքի, ալկոհոլային խմիչքի արտադրության ու շինանյութերի հանքավայրերի շահագործման ուղղություններում:

Բեռնաուղևորափոխադրումները մարզում իրականացվում են ավտոմոբիլային տրանսպորտով:

2010թ.-ին **մարզի տնտեսության** հիմնական հատվածների տեսակարար կշիռները ՀՀ համապատասխան ճյուղերի ընդհանուր ծավալում կազմել են.

- արդյունաբերություն՝ 4.5%,
- գյուղատնտեսություն՝ 16.5%,
- շինարարություն՝ 2.5%,
- մանրածախ առևտուր՝ 2.6%,
- ծառայություններ՝ 1.7%:

Արմավիր քաղաքը (2010թ. տարեվերջին՝ 33.9 հազ. բնակիչ) գտնվում է Երևան քաղաքից 44 կմ դեպի հյուսիս-արևմուտք:

Մեծամոր քաղաքը (2010թ. տարեվերջին՝ 10.5 հազ. բնակիչ) քաղաքը (Երևանից 38 կմ հեռավորությամբ) նշանավոր է ՀՀ ատոմակայանով, որը զբաղեցնում է 300 հա տարածք, իր մեծությամբ և հզորությամբ միակն է Հարավային Կովկասում:

Վաղարշապատ քաղաքը (2010թ. տարեվերջին՝ 57.6 հազ. բնակիչ) գտնվում է Երևանից 20 կմ հեռավորության վրա: Մեծությամբ և նշանակությամբ մարզում այն առաջին քաղաքն է:

Armavir marz is situated in the Western part of the Republic of Armenia.

In the North it borders RA Aragatsotn marz, in the East – the capital Yerevan, in the South-East – RA Ararat marz and in the West it borders the state border of Turkey.

Yerevan-Armavir, Yerevan-Karakert, Yerevan-Gyumri highways and Yerevan-Tbilisi railway of republican importance run through the territory of the **marz**.

RA Armavir marz is notable for its developed agriculture and industry in the republic. The geographical position and climatic conditions of the marz are favourable for development of both plant growing (perennial grass and vegetables) and cattle breeding.

In the sphere of **animal husbandry farming** of cattle and sheep and goats, pigs and poultry is mainly developed and in crop production - fruit-growing, grape-growing, horticulture and plant-growing. Cereal grains and vegetables are mainly processed.

Industry is specialized in exploitation of mines of electricity, food products, soft drinks, beverages and building materials.

Freight and passenger transportations in the marz are implemented by road transport.

In 2010 the share of economy main branches of **RA Armavir marz** in total volume of correspondent branches of the republic comprised.

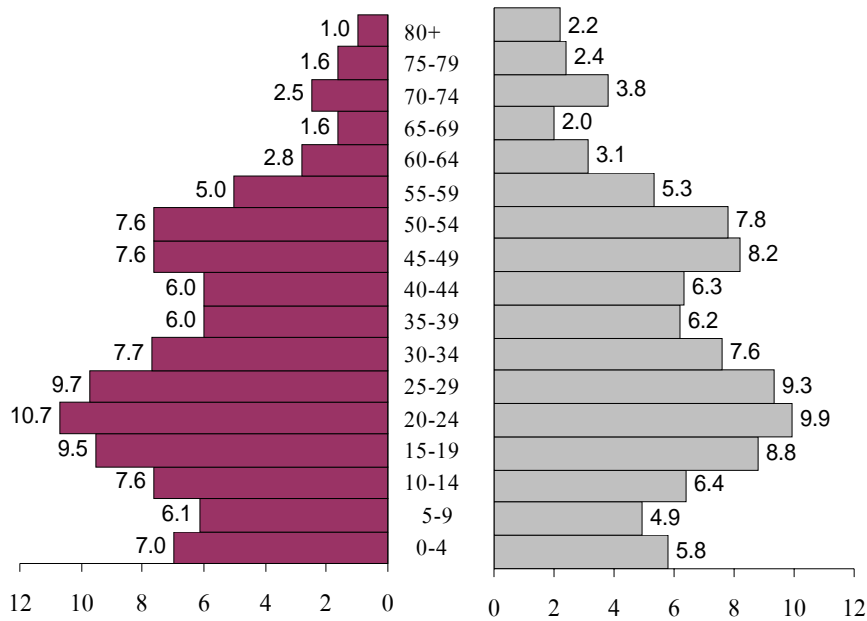
- industry 4.5%,
- agriculture 16.5%,
- construction 2.5%,
- retail trade 2.6%,
- services 1.7%.

Armavir town (in the end of year 2010 comprised 33.9 ths. inhabitants) is in the distance of 44 km to the North-West from Yerevan.

The territory of **Metsamor town** (population number comprised 10.5 ths. persons in 2010) is popular for RA atomic station (in the distance of 38 km from Yerevan), which occupies 300 ha of the territory and by its size and power is the only one in the South Caucasus.

Vagharshapat town (population number comprised 57.6 ths. persons in 2010) is situated in the distance of 20 km from Yerevan. It is the first town in the marz by its size and importance.

ՄՇՏԱԿԱՆ ԲՆԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆՆ ԸՍՏ ՏԱՐԻՔԱՅԻՆ ԽՄԲԵՐԻ, 2011թթ. հունվարի 1-ի դրությամբ
 REZIDENT POPULATION BY AGE –SPECIFIC GRUPS, 2011 as of January 1

ՄԱՆՐԱԾԱԽ ԱՌԵՎՏՐԻ ՕԲՅԵԿՏՆԵՐ
 RETAIL TRADE UNITS

	Քանակը Number					
	2006	2007	2008	2009	2010	
Մանրածախ առևտրի օբյեկտներ, ընդամենը	495	376	592	610	649	Retail trade units, total
<i>այդ թվում՝</i>						<i>including</i>
խանութներ	85	80	106	141	190	shops
կրպակներ	358	243	433	416	405	kiosks
գյուղատնտեսական արտադրանքի շուկաներ	2	2	2	2	2	markets of agricultural produce
սպառողական ապրանքների շուկաներ	3	3	3	3	4	markets of consumer goods
առևտրի այլ օբյեկտներ	47	48	48	48	48	other trade units

ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
 EDUCATIONAL INSTITUTIONS

	Քանակը Number					
	2006	2007	2008	2009	2010	
Պետական նախադպրոցական	49	53	52	57	56	State pre-school
Պետական հանրակրթական	123	123	124	120	121	State general educational
Ոչ պետական հանրակրթական	1	1	1	1	2	Non-state general educational
Երաժշտական, արվեստի, գեղարվեստի դպրոցներ, մանկապատանեկան ստեղծագործական կենտրոններ	13	14	11	15	10	Music and art school youth creative(cultural) centre
Պետական նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) ուսումնական	1	1	1	1	1	State preliminary vocational educational

	Քանակը Number					
	2006	2007	2008	2009	2010	
Պետական միջին մասնագիտական ուսումնական	5	5	5	5	5	State middle vocational educational
Ոչ պետական միջին մասնագիտական ուսումնական	1	-	-	-	-	Non-state middle vocational educational
Ոչ պետական բարձրագույն ուսումնական	2	2	3	3	2	Non-state higher educational

ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐ
URBAN COMMUNITIES

Համայնքի անվանումը	Community name	Բնակավայրի անվանումը	Settlement name	Մշտական բնակչության թվաքանակը Population de jure number as of	
				2010թ. հունվարի 1-ի դրությամբ*, մարդ January 1 ^o , 2010, people	2011թ. հունվարի 1-ի դրությամբ*, մարդ January 1 ^o , 2011, people
Արմավիր	Armavir	ք. Արմավիր	t. Armavir	33758	33888
Մեծամոր	Metsamor	ք. Մեծամոր	t. Metsamor	10411	10535
Վաղարշապատ	Vagharshapat	ք. Վաղարշապատ	t. Vagharshapat	57465	57622

ԳՅՈՒՂԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐ
RURAL COMMUNITIES

	Համայնքի անվանումը	Community name	Բնակավայրի անվանումը Settlement name	Մշտական բնակչության թվաքանակը** Population de jure number** as of	
				2010թ. հունվարի 1-ի դրությամբ, մարդ January 1, 2010, people	2011թ. հունվարի 1-ի դրությամբ, մարդ January 1, 2011, people
1	Ալաշկերտ	Alashkert		1897	1930
2	Ակնալիճ	Aknalij		3160	3196
3	Ակնաշեն	Aknashen		1690	1712
4	Աղավնատուն	Aghavnatun		3485	3497
5	Ամասիա	Amasia		1162	1173
6	Ամբերդ	Amberd		1805	1795
7	Այգեկ	Aygek		1668	1673
8	Այգեշատ (Արմավիրի տարածաշրջան)	Aygeshat (region of Armavir)		2069	2081
9	Այգեշատ (Էջմիածնի տարածաշրջան)	Aygeshat (region of Echmiadzin)		1859	2010
10	Ապագա	Apaga		1935	1943
11	Այգեվան	Aygevan		1642	1649
12	Առատաշեն	Aratashen		3019	3041
13	Արագած	Aragats		3269	3309
14	Արագափ	Arazap		1844	1857
15	Արաքս (Արմավիրի տարածաշրջան)	Araks (region of Armavir)		1875	1955
16	Արաքս (Էջմիածնի տարածաշրջան)	Araks (region of Echmiadzin)		1864	1885
17	Արգավանդ	Argavand		2498	2500
18	Արգինա	Argina		540	539
19	Արմավիր	Armavir		3567	3565
20	Արշալույս	Arshaluys		4251	4099
21	Արտամետ	Artamet		180	164
22	Արտաշար	Artashar		1354	1359

	Համայնքի անվանումը	Community name	Բնակավայրի անվանումը Settlement name	Մշտական բնակչության թվաքանակը** Population de jure number** as of	
				2010թ. հունվարի 1-ի դրությամբ, մարդ January 1, 2010, people	2011թ. հունվարի 1-ի դրությամբ, մարդ January 1, 2011, people
				23	Արտիմետ
24	Արևադաշտ	Arevadasht		370	388
25	Արևաշատ	Arevashat		2094	2135
26	Արևիկ	Arevik		2768	2872
27	Բագարան	Bagaran		648	655
28	Բաղրամյան (Բաղրամյանի տարածաշրջան)	Baghramyan (region of Baghramyan)		1118	1106
29	Բաղրամյան (Էջմիածնի տարածաշրջան)	Baghramyan (region of Ecchmiadzin)		3068	3070
30	Բամբակաշատ	Bambakashat		3201	3280
31	Բերքաշատ	Berkashat		553	578
32	Գայ	Gai		3484	3506
33	Գեղակերտ	Geghakert		3186	3291
34	Գետաշեն	Getashen		2589	2510
35	Գրիբոյեդով	Griboyedov		2012	1981
36	Դալարիկ	Dalarik		4175	4195
37	Դաշտ	Dasht		992	1011
38	Դոդս	Doghs		1502	1507
39	Եղեգնուտ	Yeghegnut		2122	2129
40	Երասխահուն	Yeraskhahun		2127	2132
41	Երվանդաշատ	Yervandashat		809	724
42	Զարթոնք	Zartonk		2443	2458
43	Լենուղի	Lenughi		1676	1639
44	Լեռնագոգ	Lernagog		2220	2250
45	Լեռնամերձ	Lernamerds		478	498
46	Լուկաշին	Lukashin		2521	2541
47	Լուսազյուղ	Lusagyugh		1181	1196
48	Խանջյան	Khanjyan		2114	2107
49	Խորոնք	Khoronk		2889	2912
50	Ծաղկալանջ	Tsaghkalanj		1607	1635
51	Ծաղկունք	Tsaghkunk		1373	1464
52	Ծիածան	Tsiatsan		1307	1310
53	Կողբավան	Koghbavan		101	116
54	Հայթաղ	Haytagh		3141	3158
55	Հայկաշեն	Haykashen		1458	1501
56	Հայկավան	Haykavan		1399	1413
57	Հացիկ	Hatsik		2900	2904
58	Հովտամեջ	Hovtamej		1401	1403
59	Հուշակերտ	Hushakert		1031	1051
60	Մայիսյան	Mayisyan		1996	1977
61	Մարգարա	Margara		1485	1487
62	Մեծամոր	Metsamor		1403	1423
63	Մերձավան	Merdsavan		3390	3435
64	Մյասնիկյան	Myasnikyan		4510	4574
65	Մրգաշատ	Mrgashat		6393	6414
66	Մրգաստան	Mrgastan		1608	1644
67	Մուսալեռ	Musaler		2703	2717
68	Նալբանդյան	Nalbandyan		5324	5027
69	Նոր Արմավիր	Nor Armavir		2145	2151
70	Նոր Արտագես	Nor Artages		1865	1748

	Համայնքի անվանումը	Community name	Բնակավայրի անվանումը Settlement name	Մշտական բնակչության թվաքանակը** Population de jure number** as of	
				2010թ. հունվարի 1-ի դրությամբ, մարդ January 1, 2010, people	2011թ. հունվարի 1-ի դրությամբ, մարդ January 1, 2011, people
71	Նորակերտ	Norakert		3237	3236
72	Նորապատ	Norapat		2538	2518
73	Նորավան	Noravan		1334	1316
74	Նոր Կեսարիա	Nor Kesaria		1542	1600
75	Շահումյան	Shahumyan		1719	1784
76	Շահումյանի թոչնաֆաբրիկա	Shahumyani trchnafabrika		1222	1227
77	Շենավան	Shenavan		1814	1894
78	Շենիկ	Shenik		1067	1063
79	Ոսկեհատ	Voskehat		3431	3436
80	Պտղունք	Ptghunk		1895	1920
81	Ջանֆիդա	Janfida		3337	3361
82	Ջրաշեն	Jrashen		855	852
83	Ջրատատ	Jrarat		3170	3184
84	Ջրաբբի	Jrarbi		1702	1726
85	Սարդարապատ	Sardarapat		6300	6308
86	Վանանդ	Vanand		1004	1050
87	Վարդանաշեն	Vardanashen		857	1325
88	Տավորիկ	Talvorik		192	363
89	Տանձուտ	Tandsut		2025	2024
90	Տարոնիկ	Taronik		2162	2242
91	Փարաքար	Parakar	•Փարաքար Parakar •Թաիրով Tairov	9297	9396
92	Փշատավան	Pshatavan		2870	2724
93	Քարակերտ	Karakert		4538	4556
94	Ֆերիկ	Ferik		408	418

**ՀՀ ԱՐՄԱՎԻՐԻ ՄԱՐԶԻ ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ 10 000 ԲՆԱԿԻՉ ՈՒՆԵՑՈՂ
ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՄԻ ՇԱՐՔ ԲՆՈՒԹԱԳՐԻՉՆԵՐ, 2010թ.
SOME SOCIAL INDICATORS OF DISTRICT COMMUNITY WITH 10 000
POPULATION IN RA ARMAVIR MARZ, 2010**

	Ընդամենը Total	ներառյալ՝ including:		
		կանայք ¹ women ¹	տղամարդիկ ¹ men ¹	
Բնակչությունը, մարդ	10000	5062	4938	Population, person
Ծնվածներ, մարդ	142	64	78	Births, person
Մահացածներ, մարդ	80	40	40	Deaths, person
Ամուսնություններ	61	X	X	Marriages
Ամուսնալուծություններ	6	X	X	Divorces
Մեկ բնակչի ապահովվածությունն ընդհանուր բնակմակերեսով, քառ.մ	37.7	X	X	Total area of housing stock provided per inhabitant, square metre
Կրթության ոլորտ. հաճախումը կրթօջախներ, մարդ՝				Education sphere, attendance to educational institutions, person
նախադպրոցական	155	76	79	pre-school
հանրակրթական	1240	583	657	general schools
երաժշտական, արվեստի, գեղարվեստի դպրոցներ, մանկապատանեկան ստեղծագործական կենտրոններ	60	42	18	musical, art schools, creative centers for children
նախնական մասնագիտական (արհեստագործական)	4	0.0	4	preliminary vocational
միջին մասնագիտական	65	37	28	middle vocational
բարձրագույն մասնագիտական	14	4	10	higher
Առողջապահության ոլորտ՝				Public health sphere
հաճախել են պոլիկլինիկա տարվա ընթացքում (հաճախումների քանակը)	30005	annual attendance to polyclinic during the year (number of attendances)
Մարզիկներ, մարդ	25	3	22	Athletes, person
Զբաղվածներ, մարդ	4240	Employed, person
ներառյալ՝ գիտական հիմնարկներում	4	2	2	of which - in Science establishments
ներառյալ՝ գիտության դոկտոր	0.0	0.0	0.0	of which - doctors of Science
գիտության թեկնածուներ	2	1	1	candidates of Science
ուսուցիչներ	135	115	20	teachers
բժիշկներ	14	physicians
միջին բուժանձնակազմ	40	paramedical personnel
Գործազուրկներ /պաշտոնապես գրանցված/, մարդ	111	74	37	Unemployed /officially registered/ person
Սոցիալական ապահովության ոլորտ				Social insurance sphere
ընդամենը կենսաթոշակառուներ, տարեվերջի դրությամբ, մարդ	1358	total pensioners/ as of the end of the year/ person
աղքատության ընտանեկան նպաստ և միանվագ դրամական օգնություն ստացող ընտանիքներ	195	X	X	families that get poverty family benefit and one-time benefit
Հաճախումների քանակը տարվա ընթացքում				Annual attendance during the year
գրադարան	30739	library
թատրոն	-	-	-	theatre
համերգ	-	-	-	concert
թանգարան	939	museum
Երավական ոլորտ				Law sphere
հանցագործության դեպքերի քանակը, տարվա ընթացքում	32	X	X	total crimes, during the year
այդ թվում՝ ոչ մեծ ծանրության	11	X	X	of which - not grave crime
միջին ծանրության	11	X	X	medium crime
ծանր	9	X	X	grave crime
առանձնապես ծանր	1	X	X	special grave crime

¹ Ցուցանիշները հաշվարկային են:
The indicators are accountable.